

La boga

(ALDC, V, 1077. La boga)

La *boga* és una planta herbàcia del gènere *Typha*, que es fa als aiguamolls i a les aigües de curs lent, de les fulles de la qual, teixides, es fan seients de cadira i cistells. La forma més antiga, *bova*, deriva del llat. BŪDA (veg. alg. *bura*), amb un canvi vocàlic (> [ɔ]) i consonàntic (D > [v], [b]), que podria, al nostre parer, explicar-se així: BŪDA > *b[o]a (per caiguda de la -D-, com CŌDA > *coa*, *cua*) > b[ɔ]va (per encreuament amb *olva* o *volva*), canviat eventualment en *boga* per equivalència acústica ([v], [b] = [g], com *nívol* > *nígol*, *llavor* > dial. *llagor*); recordem que el llat. ŪLVA volia dir ‘herba dels aiguamolls’ i que la [o], que es manté en les loc. 29, 67, 86, 88, 95, 127, 159, s’hauria obert per la [ɔ] de *volva* 66. *Bóveda* 99 sembla una var. de tipus arag. *Balca* (var. *bauca* 26, per vocalització de la *l* velar) és d’origen incert, potser sorotàptic (*DECat*), i es documenta des del s. XVI.

Anea (var. *nea* 87, 189, 190, per afèresi) és una extensió del cast.-arag. (< àr. NĀY(A) ‘canya; flauta’; o de l’àr. andalusí *ṢAYNĪYYA ‘que és com malla’ [Corriente]); a les poblacions alacantines (189, 190) hauria arribat des del cast. de Múrcia i la Manxa (cf. *ALeCMan*, mapa 155).

Palla d’estany 2 (pron. [əst’ɛŋ]) és una forma perifràstica formada de *palla*, per al·lusió a la semblança amb la palla, i *estany*, pel lloc on creix.

L’alg. *bura* 85 és un manlleu al logudorès *buda*, tractat amb rotacisme.

Bova ocupa tot el balear, el cat. nord-occ. i el val. central, mentre que *boga* s’estén pel cat. or. i el val. sept. i mer.;

balca, que O. Pou (s. XVI) assenyalava com a var. gironina, se centra en l’antiga diòcesi de Girona.

Són mots normatius, *boga*, *bova* i *balca*, des del *DOrt*, 1917.

